

РЕШЕНИЕ

№ 27060

гр. София, 13.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав,
в публично заседание на 12.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **10791** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл.145 - 178 АПК вр. чл. 10, ал. 6 от ЗСПД (Закон за семейните помощи за деца)

Образувано е по жалба на Н. Л., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на У., чрез адв. К., [населено място], [улица]- партер, срещу Заповед №ЗСПД/Д-С-КС/9395/08.10.2024г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –К. село [населено място], с която е отказано отпускане на еднократна помощ по чл.10 б ал.1 от ЗСПД за детето К. Л., записано за ученик в осми клас за учебната 2024/2025г.

В жалбата е изложено становище, че оспорената заповед е незаконосъобразна, издадена в нарушение на материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Поддържа се, че чужденците имат право на социално подпомагане съгласно чл.39, ал.1, т.4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/. Изложени са доводи, че разпоредбата на чл.3, т.5 от ЗСПД противоречи на международни договори, които Република Б. е ратифицирала, както и на правото на ЕС. Моли се за отмяна на оспорената заповед. Направено е искане на основание чл. 38 ал.2 от ЗАДв за присъждане на адвокатски хонорар. В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв.К., която поддържа жалбата по съображенията в същата и иска отмяна на ИАА. Претендират се разноски по делото.

Ответникът – Директорът на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –К. село [населено място], редовно и своевременно призован, не се явява и не се представлява. СГП, редовно и своевременно призована, не изпраща представител и не взема становище по същество.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Н. Л. е гражданка на У. с предоставена временна закрила, видно от представената регистрационна карта, издадена от Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, валидна до 04.03.2025г. Н. Л. е майка на детето К. Л., което съгласно представеното удостоверение на 32 СУИЧЕ „С. К. О.“ съответно е записано в осми клас за учебната 2024/2025г.

Жалбоподателката Н. Л. е подала заявление-декларация за отпускане на еднократна помощ за ученици, записани в осми клас по чл.10б от Закона за семейни помощи за деца.

Издадена е Заповед №ЗСПД/Д-С-КС/9395/08.10.2024г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –К. село [населено място], с която е отказано отпускане на еднократна помощ по чл.10 а ал.1 от ЗСПД за К. Л., записана за ученик в осми клас за учебната 2024/2025г. Отказът на директора на –К. село за отпускане на помощта по чл. 10б от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД.Посочено е още, че: “ семейството е с украинско гражданство с предоставена временна закрила.В чл.2, ал.1,т.1 от сключен договор между Р Б. и У., ратифициран със закон, приет от 39- то Народно събрание на 28.11.2001г. за Р Б. не е включено изплащането на семейни помощи за деца“.

По делото са приети документите от административната преписка и представените от жалбоподателя.

При така установената фактическа обстановка Съдът прави следните правни изводи: Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспорваната заповед е издадена от компетентен орган, овластен с нормата на чл. 10, ал. 4 от ЗСПД.

Оспореният административен акт е в предвидената от закона писмена форма и отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 1 и ал. 2 от АПК, поради което е валиден акт.

Ето защо, в случая не са налице отменителни основания по смисъла на чл. 146, т. 1 и т. 2 от АПК.

Липсват допуснати в хода на административното производство съществени процесуални нарушения – т.е. такива, които съществено, дълбоко да са ограничили правото на защита на засегнатото лице или ако не биха били допуснати, органът да би постановил акт в различен смисъл, поради което не е налице основание за отмяна на заповедта по чл. 146, т. 3 от АПК.

Според настоящия съдебен състав оспореният ИАА обаче е издаден в противоречие с материалноправни разпоредби и в несъответствие с целта на закона – самостоятелни отменителни основания по смисъла на чл. 146, т. 4 и т. 5 от АПК.

Разпоредбата на чл. 10б, ал. 1 от ЗСПД предвижда, че на семействата, чиито деца са записани в осми клас, се отпуска еднократна помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. Съгласно ал. 2, помощта по ал. 1 се отпуска независимо от дохода на семейството.

В настоящия казус отказът за отпускане на помощта по чл. 10б от ЗСПД е мотивиран

с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република Б. е страна.

Няма спор между страните по делото, че жалбоподателката и детето ѝ са чужденци, бягащи от войната в У., с предоставена временна закрила. Не е спорно, че детето К. Л. е записано в осми клас за учебната 2024/2025г., видно и от представеното удостоверение на 32 Средно училище с изучаване на чужди езици/СУИЧЕ/ „С. К. О.“, живее постоянно в страната заедно с майка си – Н. Л. и не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. Спорен по делото е въпросът как трябва да се третират по ЗСПД чужденците, на които е предоставена временна закрила, ползващи се от правата по чл. 39, ал. 1, т. 1 – 6 от ЗУБ/ да останат на територията на Република Б.; на труд и професионално обучение; на подходящо настаняване или на средства за настаняване при необходимост; на социално подпомагане; на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ и на медицински услуги при условията и по реда за българските граждани, с изключение на медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност по смисъла на § 1, т. 22 от допълнителните разпоредби на Закона за здравното осигуряване; свободно да се завръщат в държавата си по произход/.

По отношение на чужденците, разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД предвижда, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в „друг закон“ или в международен договор.

В нормата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от ЗУБ е регламентирано, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Съгласно чл. 47, ал. 1 от КРБ, отглеждането на децата до пълнолетието им се подпомага от държавата. В чл. 51, ал. 1 от КРБ е прогласено правото на гражданите на социално подпомагане. Според чл. 26, ал. 2 от КРБ чужденците, които пребивават в Република Б., имат всички права по тази Конституция с изключение на правата, за които Конституцията и законите изискват българско гражданство, като настоящият случай не е сред изключенията.

В случая се претендира предоставянето на семейна помощ. Независимо от различното наименование на помощта, то нейната характеристика като вид социално подпомагане не се променя. Аргументи в тази насока настоящият съдебен състав черпи от Решение № 3 от 27.06.2013 г. по к. д. № 7/2013 г. на Конституционния съд : „... Помощите за деца по този закон /ЗСПД/ би могло да се разглеждат като елемент на социалното подпомагане, доколкото на него му се придава единствено по-общо значение. По замисъла си семейните помощи за деца са особен вид социални помощи...“ . Следва да се приеме, че ЗУБ е "друг закон" по смисъла на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, който гарантира правата на чужденците с предоставена временна закрила в Република Б., включително тези за социално подпомагане. След като помощите за деца са вид социално подпомагане/ Решение № 3 от 27.06.2013 г. на КС/ и по силата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от ЗУБ чужденците с предоставена временна закрила имат право на такова, то постановеният отказ на Директора на ДСП К. село, за отпускане на исканата помощ по чл. 10а от ЗСПД, е незаконосъобразен.

Според чл. 2 от Конвенцията за правата на детето /ратифицирана/, която по силата на

чл. 5, ал. 4 от КРБ е част от вътрешното право на страната и има предимство спрямо останалите норми от вътрешното законодателство, които ѝ противоречат, държавите-страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция, на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация. В чл. 27, § 1 от Конвенцията е предвидено, че държавите-страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие, а в § 3 - че държавите-страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия, в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ, програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището. В този смисъл следва да се тълкуват разпоредбите на Закона за семейните помощи за деца. Те целят именно подпомагане на родителите при реализиране на правото на жизнен стандарт на детето, което пребивава на територията на Р Б., както в настоящия случай, чрез предоставяне на материална помощ.

На следващо място, цитираната норма на чл. 3, т. 5 ЗСПД не е съобразена с Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е прието, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (каквото е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право. Съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл семейните помощи за деца следва да се разглеждат именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения, които не подлежат на ограничаване.

Тези съображения обосновават крайния извод на съда за незаконосъобразност на

оспорения административен акт. Той ще следва да бъде отменен. Доколкото естеството на акта не позволява решаване на въпроса по същество от съда, на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, делото следва да бъде изпратено като преписка на административния орган за ново произнасяне по заявлението-декларация на Н. Л. за отпускане на еднократна помощ по чл.10 б ал.1 от ЗСПД за детето К. Л., записано за ученик в осми клас за учебната 2024/2025г.

На основание чл. 174 от АПК следва да бъде определен срок за издаване на административен акт.

При този изход на делото и съгласно чл.143 ал.1 от АПК жалбоподателят има право на разноски и следва да му бъдат присъдени такива в размер на 10 лева, съгласно представена с жалбата вносна бележка за платена ДТ. От адв.К. е направено искане на основание чл. 38, ал.2 от ЗАдв за присъждане на адвокатски хонорар. Съгласно чл. 38, ал.1 от Закона за адвокатурата, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на:1. лица, които имат право на издръжка;2. материално затруднени лица; 3. роднини, близки или на друг юрист.Съгласно ал.2 на чл. 38, в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати. По делото на л. 10 е приложено пълномощно от Н. Л. за учредяване на представителната власт по отношение на адв. К..Съгласно съдържанието му адв. К. и други адвокати са упълномощени поотделно с правата да представляват жалбоподателката пред административните съдилища и Административен съд- София град във връзка с обжалването на процесната заповед №ЗСПД//Д-С-КС/9395/08.10.2024г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –К. село, като представляват Л. в производството до приключването му с влязъл в сила съдебен акт. Съдържанието му не установява наличие на заявени по упълномощителната сделка съвпадащи волеизявления на страните за предоставяне на безплатна правна помощ в съдебното производство на някое от основанията по чл. 38, ал. 1, т. 1-3 ЗАдв. За да упражни правото си на присъждане на адвокатско възнаграждение, е достатъчно адвокатът да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че такава се предоставя безплатно на някое от основанията по чл. 38, ал. 1, като наличието на конкретно посоченото основание не се нуждае от доказване. Това е така, тъй като разноските се присъждат в зависимост от изхода на делото.В случая, обаче, не е представен сключен договор правна защита и съдействие от който да е видно, че е предоставена именно безплатна правна помощ /на някое от конкретните основания по чл. 38, ал. 1, т. 1-3 ЗАдв/ в който смисъл претенцията следва да се остави без уважение като недоказана и неоснователна.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 81 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по оспорването по жалба на Н. Л., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на У., чрез адв. К., [населено място], [улица]- партер, Заповед №ЗСПД/Д-С-КС/9395/08.10.2024г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –К. село, с която е отказано

отпускане на еднократна помощ по чл.10 б ал.1 от ЗСПД за детето К. Л., записано за ученик в осми клас за учебната 2024/2025г.

ВРЪЩА преписката на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ –К. село за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

ОПРЕДЕЛЯ, на основание чл. 174 от АПК, 14-дневен срок за издаване на административен акт, след получаване на настоящото решение.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ –К. село да заплати на Н. Л., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на У., притежаваща регистрационна карта за чужденец с предоставена временна закрила с №[ЕГН], валидна до 04.03.2025г., сума от 10 лева за разноски по делото.

Решението не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от ЗСПД.

СЪДИЯ: